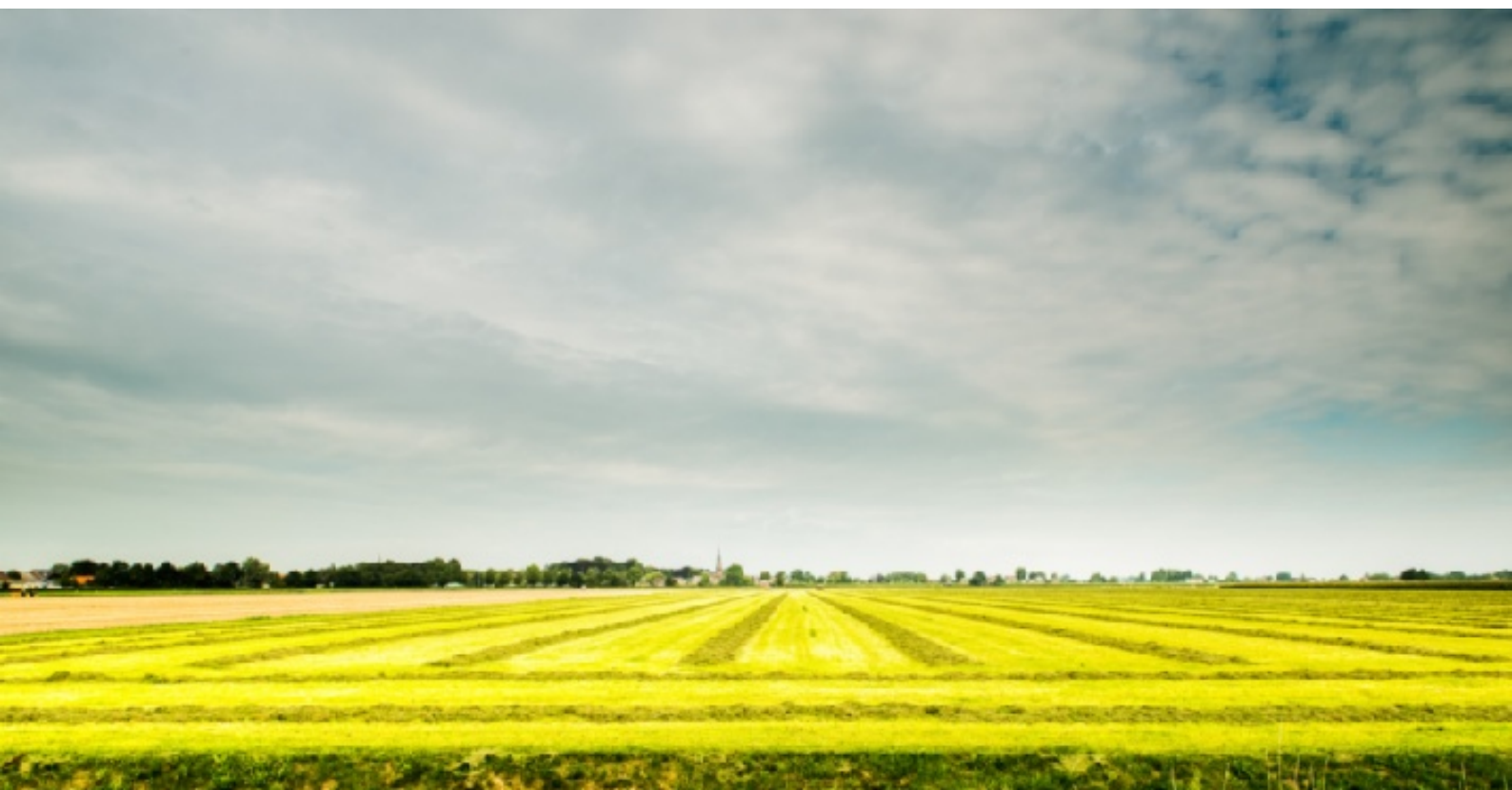

Jaarstukken 2019

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Algemene beschouwing.....	3
Leeswijzer.....	4
Rekeningresultaat.....	5
Regionaal Investeringsfonds	5
Bestuur	8
Jaarverslag Programma verantwoording.....	11
Inhoudelijke Agenda.....	14
Regionaal Bureau Leerplicht.....	18
Overige uitvoerende taken: woonruimte, verkeer en vervoer.....	20
TWO Jeugdhulp.....	21
Cofinanciering	23
FRICTIE- en transitiekosten.....	24
Algemene dekkingsmiddelen en Overhead.....	25
Jaarverslag Paragrafen.....	27
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	27
Financiering.....	29
Bedrijfsvoering.....	31
Vennootschapsbelasting.....	33
Heffingen en Leges.....	33
Onvoorzien.....	33
Jaarrekening 2019.....	35
Balans en toelichting op de balans.....	36
Overzicht van baten en lasten.....	47
Besluit.....	61
Bijlagen.....	63
Subsidies.....	63

Inleiding

Algemene beschouwing

Het opstellen van de nieuwe Regionale Agenda 2019-2023 loopt als een rode draad door 2019. Samen met de regiogemeenten is er veel tijd en energie gestoken om de producten en diensten te bepalen die de organisatie Holland Rijnland in opdracht van de samenwerkende gemeenten in de periode 2019-2023 gaat leveren. Het resultaat is een ambitieuze regionale agenda voor de komende jaren, waar wij mee aan de slag zijn gegaan. Hoe dit proces is verlopen om met breed draagvlak het gemeentelijk opdrachtgeverschap goed opnieuw in te vullen leest u hierna.

In het voorjaar heeft het Dagelijks Bestuur de ronde afgemaakt langs de colleges van de regiogemeenten. Dit heeft een vervolg gekregen in de collegeconferentie waar het proces om te komen tot een nieuwe agenda handen en voeten kreeg. In juni hebben bijna 150 raadsleden zich in de raadsconferentie gebogen over de vraag wat we met elkaar willen bereiken en hoe dat moet gebeuren. Wij zijn gezamenlijk gekomen tot nieuwe werkwijzen, waarbij het collectief eigenaarschap bij portefeuillehouders ligt en raadsleden nog beter en in een vroeg stadium worden betrokken. De vaststelling van de Regionale Agenda door het Algemeen Bestuur eind oktober markeert de overgang naar een integralere aanpak van ruimtelijke verdelingsvraagstukken met nadrukkelijke betrokkenheid van de raden. Een gezamenlijke ruimtelijke strategische agenda en een integraal afwegingskader zijn onderdeel van het werkprogramma van Holland Rijnland en bouwen voort op het materiaal dat is opgeleverd in Hart van Holland verband (“Aan de slag met Hart van Holland” samengevat op een speciale placemat).

Naast het werken aan de regionale agenda zijn ondertussen nieuwe thema's opgepakt en is doorgewerkt aan lopende opgaven. Zo biedt de regio Holland Rijnland een goed vestigingsklimaat en wil koploper zijn in het toepassen van economische en technologische innovaties. Daartoe is de nieuwe hoofdlijnen strategie voor bedrijventerreinen opgesteld, een startpunt voor integrale afstemming van ruimtelijke-economische vraagstukken. En door financiële bijdragen uit het Cofinancieringsfonds konden drie nieuwe innovatieve projecten worden ondersteund.

Op weg naar een energieneutrale regio in 2050 zijn er weer stappen gezet naar de regionale energiestrategie. Op de verschillende uitvoeringslijnen is voortgang geboekt. Bij het realiseren van meer duurzame opwek van elektriciteit d.m.v. “zon op daken” zijn goede resultaten bereikt. In het warmtedossier is gewerkt aan de regionale warmtevisie en voorbereiding van aansluiting op restwarmte vanuit het Rotterdamse havengebied.

Gezamenlijk streven de regiogemeenten naar een duurzaam bereikbare regio. Het openbaar vervoer is daarvoor een belangrijke pijler. Samen met de provincie Zuid Holland (als concessiehouder) en regio Midden Holland is gewerkt aan het beleidskader voor een nieuwe OV-concessie, die kan bijdragen aan onze mobiliteitsdoelstelling. Daarnaast werd kwaliteit van de diensten van de regiotaxi onderzocht, omdat deze soms te wensen over laat. Het uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek liet over het algemeen een positief beeld zien. De negatieve uitzonderingen blijven echter aandacht vragen.

De regionale huisvestingsverordening werd geactualiseerd, zodat het schaarse aanbod aan sociale huurwoningen op een eenduidige en transparante manier kan worden verdeeld.

Een succes dat wij in het maatschappelijk domein kunnen melden is dat we als regio in de verbinding tussen onderwijs en jeugd erin slagen voorop te lopen in Nederland. We zijn trots dat we daarom de titel 'inspiratieregio' kregen toegekend. De eerste projecten uit het transformatieplan, gefinancierd uit het in 2018 toegekende budget, zijn in gang gezet. Daarnaast actualiseerde Holland Rijnland in 2019 de regionale huisvestingsverordening met extra aandacht voor doelgroepen die niet zelfstandig in woonruimte kunnen voorzien of ondersteuning nodig hebben bij het wonen.

Al met al was 2019 een jaar van transitie van de Inhoudelijke Agenda 2016-2020 naar de nieuwe Regionale Agenda 2019-2023. De nieuwe agenda is een natuurlijke voortzetting van de vorige, maar met nadrukkelijker de uitdaging om het samen en integraler te doen. De opgaven zijn gezamenlijk geformuleerd en de handschoen pakken we als regiogemeenten samen op, waarbij de organisatie Holland Rijnland faciliteert of stuurt al naar gelang dat nodig of gewenst is.

Leeswijzer

In het vervolg van dit hoofdstuk leest u het rekeningresultaat, stemverhoudingen van het algemeen bestuur voor de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het dagelijks bestuur. In hoofdstuk 2 vindt u de inhoudelijke verantwoording per programma.

Per programma wordt aangegeven wat men in 2019 heeft bereikt, wat daarvoor is gedaan en welke kosten daarmee gemoeid waren. In de parafen "Wat heeft dat gekost" verklaren wij de verschillen wanneer de baten of lasten meer afwijken dan € 25.000 ten opzichte van de begroting na wijziging bij de Tussenrapportage 2019.

Leeswijzer financiële tabellen:

- Directe kosten: kosten voor leveringen, goederen en diensten die rechtstreeks ten laste van projecten in de programma's komen;
- Kosten werkorganisatie: kosten voor personeel, huur gebouw e.d. die via toerekening van uren verdeeld worden over de projecten in de programma's;
- Directe baten: baten die rechtstreeks ten gunste van projecten in de programma's komen. Het gaat voornamelijk om subsidies van Rijk en provincie, aanvullende subsidies van gemeentes of bijvoorbeeld leges;

Onder het kopje paragrafen komt de bedrijfsvoering aan bod middels de thema's die door het BBV worden aangedragen, zoals onder andere het weerstandsvermogen, kapitaalgoederen, PIOFACH en het BTW compensatiefonds. De jaarrekening is opgenomen in hoofdstuk 4, met de balans, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten. De overige staten en overzichten zijn opgenomen in de bijlagen.

Rekeningresultaat

De jaarrekening van Holland Rijnland sluit in 2019 af met een positief resultaat van € 2.176.753

De jaarrekening van Holland Rijnland bestaat in feite uit twee aparte onderdelen die elk een aparte financiering kennen:

- Holland Rijnlands reguliere taken, gefinancierd uit de reguliere gemeentelijke bijdrage;
- TWO Jeugdhulp, de inkooporganisatie Jeugdhulp, gefinancierd uit de Jeugdhulpbudgetten van de gemeenten.

Resultaat Holland Rijnland

Het resultaat voor het onderdeel reguliere taken komt uit op € 2.115.659 positief. In de programmaverantwoording gaan wij in op de resultaten per programma.

Resultaat TWO Jeugdhulp

De kosten voor de uitvoeringsorganisatie voor de inkoop van jeugdhulp zijn onderdeel van de bedrijfsvoering van Holland Rijnland, maar worden apart in rekening gebracht bij de gemeenten die hieraan deelnemen. De gemeenten brengen dit ten laste van hun eigen Jeugdhulpbudget.

Het gaat hier dus niet om de besteding van het totale uitvoeringsbudget. Over de jeugdhulpbudgetten wordt door Holland Rijnland wel een eindverantwoording opgesteld, maar het resultaat wordt verwerkt in de jaarrekeningen van de individuele gemeenten.

De kosten van de TWO Jeugdhulp zijn € 61.094 euro lager uitgekomen dan begroot. Hierbij meegenomen de onder overhead verantwoorde kosten.

Resultaat en verdeling

De verdeling over gemeenten zowel voor het tekort op de TWO Jeugdhulp als het resultaat van Holland Rijnland wordt separaat aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Regionaal Investeringsfonds

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 19 december 2007 is het Regionaal Investeringsfonds (RIF) ingesteld en de overeenkomst door de deelnemende gemeenten ondertekend. In de RIF zijn de volgende vijf projecten benoemd:

- RijnlandRoute (zie lopende zaken leefomgeving, verkeer en vervoer);
- HOV-netwerk ZHN (zie lopende zaken leefomgeving, verkeer en vervoer);
- Programma Ontsluiting Greenport (POG) (zie lopende zaken leefomgeving, verkeer en vervoer);
- Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM) (zie economie, greenports van morgen);
- Regionaal Groenprogramma (zie lopende zaken leefomgeving).

In 2019 hebben de gemeenten de tiende bijdrage van € 9.454.331 voldaan. Dit bedrag is direct in het fonds gestort. Onderstaand treft u een overzicht van de aan de vijf projecten toegerekende rente en de stand per begin en einde boekjaar per project.

De gemaakte kosten en bijbehorende bate voor het Regionaal Groenprogramma, zijn ook opgenomen in het Programma Inhoudelijke Agenda.

Stand per 1 januari 2019		34.697.377
Ontvangsten:		
Totaal ontvangen van de gemeenten	9.454.331	
Bijdrage 2e tranche Rijnlandroute	8.627.300	
Totaal opbrengst		18.081.631
sub-totaal		52.779.008
Uitgaven:		
Rijnlandroute	11.127.300	
HOV-netwerk ZHN	4.977.200	
Programma Ontsluiting Greenports (POG)	1.000.000	
Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM)		
Regionaal Groenprogramma	716.581	
Totaal betaald in 2019		17.821.081
Stand per 31 december 2019		34.957.927
Verantwoording		
Verantwoord op ontvangen RIF-gelden	33.302.911	
Rentcorrectie op ontvangen RIF-gelden	548.030	
		33.850.941
Rente saldo		1.106.987
Totaal		34.957.927

Verdeling per project	Bijdrage gemeenten minus uitname	rente-opbrengsten	Saldo 31-12-2019
Rijnlandroute	761.089	340.708	1.101.796
HOV-netwerk ZHN	81.174	210.297	291.471
Noordelijke ontsluiting Greenport	25.504.770	329.844	25.834.614
Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM)	-2.002.698	55.876	-1.946.823
Regionaal Groenprogramma	9.506.606	170.263	9.676.869
	33.850.941	1.106.986	34.957.927

Overzicht RIF-bijdrage per gemeenten	Bijdrage t/m 2018	Bijdrage 2019	Bijdrage t/m 2019
Kaag & Braassem	4.057.515	368.865	4.426.380
Hillegom	4.731.397	430.127	5.161.524
Katwijk	19.407.707	1.764.337	21.172.044
Leiden	33.843.172	3.076.652	36.919.824
Leiderdorp	6.281.242	571.022	6.852.264
Lisse	4.505.237	409.567	4.914.804
Noordwijk	10.604.066	964.006	11.568.072
Oegstgeest	4.409.680	400.880	4.810.560
Teylingen	8.050.955	731.905	8.782.860
Voorschoten	6.296.620	572.420	6.869.040
Zoeterwoude	1.810.050	164.550	1.974.600
Subtotaal	103.997.641	9.454.331	113.451.972
Rentecorrectie	502.361	45.669	548.030
Totaal	104.500.002	9.500.000	114.000.002
Katwijk: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute		8.627.300	8.627.300
Leiderdorp: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	754.974	0	754.974
Katwijk: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	0	0	0
Leiden: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	16.372.700	0	16.372.700
Totaal	121.627.676	18.127.300	139.754.976

Bestuur

De regio Holland Rijnland bestaat in 2019 uit de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Deze regiogemeenten worden vertegenwoordigd door de 34 leden van het Algemeen Bestuur.

Het Algemeen Bestuur vergaderde in 2019 vier maal, namelijk op 13 maart, op 3 juli en op 30 oktober en 18 december. Daarnaast vond er een schriftelijke besluitvorming plaats over het beheer van het regionaal transitiebudget jeugd door Holland Rijnland (16-31 maart).

Algemeen Bestuur en stemverhouding per 30 oktober 2019

	gemeente	Aantal AB leden	Stem per lid	totaal
1.	Alphen aan den Rijn	3	2 x 16 stemmen 1 x 1 stem	33
2.	Hillegom	3	2 x 4 stemmen 1 x 1 stem	9
3.	Kaag en Braassem	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
4.	Katwijk	2	1 x 11 stemmen 1 x 10 stemmen	21
5.	Leiden	4	1 x 19 stemmen 1 x 18 stemmen 2 x 1 stem	39
6.	Leiderdorp	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
7.	Lisse	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
8.	Nieuwkoop	3	2 x 4 stemmen 1 x 1 stemmen	9
9.	Noordwijk	2	1 x 8 stemmen 1 x 7 stemmen	15
10.	Oegstgeest	3	2 x 4 stemmen 1 x 1 stemmen	9
11.	Teylingen	3	1 x 6 stemmen 1 x 5 stemmen 1 x 1 stem	12
12.	Voorschoten	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
13.	Zoeterwoude	3	1 x 2 stemmen 1 x 1 stem	3
Totaal		34		186

Door het vertrek van de van de heer N. Mol, die benoemd werd tot burgemeester van Laren, ontstond er een vacature. In de AB-vergadering van 30 oktober is mevrouw F. Spijker verkozen tot nieuw lid van het Dagelijks Bestuur als portefeuillehouder Ruimte. Ook is besloten tot een herverdeling van

de portefeuilles, waarbij de heer E.R. Jaensch naast Bestuur en Middelen en Natuur, Landschap en Recreatie ook Wonen onder zijn hoede heeft.

Samenstelling van het Dagelijks Bestuur per 30 oktober 2019:

H.J.J. Lenferink	voorzitter en portefeuillehouder Algemeen Bestuurlijke Zaken
J.W.E. Spies	portefeuillehouder Arbeidsmarkt, Economie en Energie
E.R. Jaensch	portefeuillehouder Wonen, Natuur en Landschap, Bestuur en Middelen
A.L. van Kempen	portefeuillehouder Verkeer en Vervoer
F. Spijker	portefeuillehouder Ruimte
B. Wolters	portefeuillehouder Maatschappij
F.Q.A. van Trigt	portefeuillehouder Jeugd
L.A.M. Bakker	Secretaris-directeur

Jaarverslag Programma verantwoording

De gemeenten in Holland Rijnland willen vormen van samenwerking die gekenmerkt worden door optimale flexibiliteit, lage kosten, grotere betrokkenheid van de deelnemende gemeenten (nabijheid), georganiseerde ontmoeting en uitwisseling van kennis en ideeën en een slagvaardige en actiegerichte organisatie gericht op maatschappelijk relevante projecten. Vanuit deze wens draagt Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied.

Voor de inzet van de organisatie Holland Rijnland voor de realisatie van de Inhoudelijke Agenda zijn vijf rollen te onderscheiden:

- **Platform voor ontmoeten en netwerken, kennis en ervaringen delen:** Het organiseren van regionale afstemming van thema's die de regio aangaan en het organiseren van allerlei gelegenheden voor de veertien gemeenten om ideeën te delen, kennis uit te wisselen, belangen in te brengen en thema's te agenderen.
- **Afstemming en coördinatie van beleidskaders en uitgangspunten :** Afstemmen en coördineren van gezamenlijke beleidskaders en -uitgangspunten, waarna uitvoering lokaal of subregionaal plaatsvindt. Gemeenten zijn veelal zelf verantwoordelijk voor het opstellen van voorstellen. Holland Rijnland faciliteert en coördineert de besluitvorming op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- **Lobby en belangenbehartiging:** Optreden naar provincie, rijk en andere belangrijke gremia om de doelen van de regio te bereiken (via lobby en subsidiewerving). Holland Rijnland vormt hiervoor kansrijke allianties en fungeert tevens als aanspreekpunt in formele trajecten, zoals herziening van een provinciale structuurvisie.
- **Signalering nieuwe ontwikkelingen:** Het signaleren en benoemen van nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van wetgeving en maatschappelijke trends. Hieronder valt ook zicht hebben op het subsidielandschap en het signaleren van mogelijkheden voor cofinanciering.
- **Uitvoering programma's, taken en opdrachten:** Voor een aantal specifieke opgaven voert Holland Rijnland concrete taken uit: onder meer de Urgentiecommissie Woonruimteverdeling, Opdrachtgeverschap Jeugdhulp en het Regionaal Bureau Leerplicht.

In dit hoofdstuk staan zeven programma's beschreven:

- De Inhoudelijke Agenda;
- Regionaal Bureau Leerplicht;
- Overige uitvoerende taken: woonruimte verdeling, verkeer en vervoer;
- TWO Jeugdhulp;
- Cofinanciering;
- Fricie en transitiekosten;
- Algemene dekkingsmiddelen en overhead.

Naar programma		Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
1 Inhoudelijke agenda	Lasten	1.759.866	3.035.878	4.795.744	3.604.596	1.191.148
	Baten	-160.307	-3.024.688	-3.184.995	-3.943.365	758.370
Saldo		1.599.559	11.190	1.610.749	-338.769	1.949.518
2 Regionaal bureau leerplicht	Lasten	1.552.090	179.240	1.731.330	1.595.132	136.198
	Baten	-810.400	-139.917	-950.317	-913.946	-36.371
Saldo		741.690	39.323	781.013	681.186	99.827
3 Uitv. Woonruimteverd, verkeer vervoer	Lasten	1.784.200	-23.267	1.760.933	1.532.857	228.076
	Baten	-828.256	-255.483	-1.083.739	-909.047	-174.692
Saldo		955.944	-278.750	677.194	623.810	53.384
4 TWO Jeughulp	Lasten	2.189.649	-439.499	1.750.150	1.625.725	124.425
	Baten	-	-	-	-17.978	17.978
Saldo		2.189.649	-439.499	1.750.150	1.607.747	142.403
5 Cofinanciering	Lasten	292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
6 Fictie en transitiekosten	Lasten	158.000	-89.580	68.420	121.617	-53.197
	Baten	-	-	-	-32.615	32.615
Saldo		158.000	-89.580	68.420	89.002	-20.582
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	-	-	-	-	-
	Baten	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Saldo		-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Overhead	Lasten	2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
Resultaat	Lasten	-	-15.419	-15.419	-	-15.419
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		-	-15.419	-15.419	-	-15.419
Totaal lasten		10.027.830	3.409.075	13.436.905	11.858.055	1.578.850
Totaal baten		-10.027.830	-3.409.075	-13.436.905	-14.034.808	597.903
Saldo van baten en lasten		0	0	0	-2.176.753	2.176.753
Storting in reserves		-	-	-	-	-

Naar programma		Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Onttrekking uit reserves		-	-	-	-	-
Saldo reserveringen		-	-	-	-	-
Resultaat		0	0	0	-2.176.753	2.176.753

Inhoudelijke Agenda

De ambities van Holland Rijnland zijn beschreven in de Inhoudelijke Agenda, een strategische agenda voor de gemeenten van Holland Rijnland (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 16 december 2015). In 2019 is een nieuwe regionale agenda geschreven waarbij colleges en raden uitgebreid zijn betrokken. De nieuwe agenda is 30 oktober vastgesteld in het Algemeen Bestuur. Voor de periode 2019-2023 zijn de producten en diensten benoemd die de gemeenten in gezamenlijkheid wensen op te pakken.

Naast de inzet geleverd voor de totstandkoming van deze nieuwe regionale agenda, werkte de Strategische Eenheid van Holland Rijnland samen met de deelnemende gemeenten, maatschappelijke partners en ondernemers aan de drie thema's uit de bestaande Inhoudelijke Agenda: Economie, Leefomgeving en Maatschappij.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Economie

Eind 2019 is de hoofdlijnenstrategie bedrijventerreinen Holland Rijnland opgeleverd. Deze regionale strategie is niet zozeer een eindresultaat, maar meer een startpunt voor verdere strategieontwikkeling en integrale afstemming van ruimtelijke vraagstukken in de regio Holland Rijnland.

Binnen de verschillende gremia van de Economic Board Zuid Holland zijn belangrijke opgaven waar Holland Rijnland de komende tijd voor staat, onder de aandacht gebracht van bestuurlijke en maatschappelijke partners.

Leefomgeving

Holland Rijnland draagt bij aan de versterking van de Leefomgeving. In 2019 is de Regionale Huisvestingsverordening geactualiseerd. Daarnaast is de planlijst woningbouwprogrammering 2019 vastgesteld en aangeboden aan de provincie. Bij de planlijst is een monitor ontwikkeld om de voortgang van de afspraken uit de Regionale Woonagenda in beeld te brengen.

Samen met de provincie Zuid Holland (concessiehouder) en Midden Holland is hard gewerkt aan de totstandkoming van een nieuwe OV concessie. Eind 2019 was het beleidskader gereed voor besluitvorming. Ambtenaren, colleges en raden van de verschillende gemeenten in onze regio zijn hierbij volop betrokken. Er is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd over het gebruik van de regiotaxi. Holland Rijnland houdt vinger aan de pols bij lopende regionale mobiliteitsprojecten (RIF) en relatienetwerken zijn versterkt.

In 2019 is gewerkt aan de regionale energietransitie door uitvoering van het Energieakkoord Holland Rijnland. Daar is jaarlijks budget voor beschikbaar gesteld door alle gemeenten. Tegelijkertijd werd begin 2019 duidelijk dat elke regio vanuit het nationale Klimaatakkoord verplicht werd om een Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. Voor onze regio betekende dat het omvormen van het Energieakkoord (gericht op 2025) naar een RES, conform de daarvoor opgestelde richtlijnen in de Handreiking RES. Deze combinatie van uitwerking en uitvoering van de uitvoeringslijnen en anderzijds voorbereiding van de RES, heeft onder andere geleid tot de volgende mijlpalen:

- Ruimte en Energie: opstellen regionale kansenkaarten en start ontwikkeling ruimtelijke denkrichtingen voor duurzame opwek
- Warmte: opstellen van een eerste Regionale warmtevisie en in kaarten brengen van de potentie van geothermie, aquathermie en andere warmtebronnen
- Duurzame mobiliteit: opstellen plankaarten voor laadinfrastructuur (regionaal, waarbij de implementatie lokaal lag) en uitwerking regionale campagne autodelen
- Energiebesparing: regionale campagne Schooldakrevolutie, pilot verduurzaming bedrijventerreinen, verduurzaming maatschappelijk vastgoed en wijkaanpak
- Algemeen: opzetten van een regionale Programmaraad met vertegenwoordiging van een groot aantal maatschappelijke partijen, bijeenkomsten met raden en een actualisatie van de basisinformatie over energie als basis voor de RES

Vanuit het Regionaal Groenprogramma zijn in 2019 bloemrijke bermen gerealiseerd bij Hillegom. Daarnaast leverde het programma bij aan het opknappen van park Rusthoff (Sassenheim) en landgoed Calorama (Noordwijk) en de aanleg van fietspaden in Leiderdorp en Leiden. Besloten is om het Groenprogramma tot en met 2024 te verlengen. Er is een start gemaakt met het traject om icoonprojecten te realiseren voor de hele regio op het gebied van biodiversiteit en waterrecreatie. Een verkenner is gestart met een inventarisatie van kansrijke ontwikkelingen en projecten voor de Hollandse Plassen en omstreken. De governance van de provinciegrens-overstijgende samenwerking rond dit thema is versterkt. Binnen Hart van Holland is er voor heel Holland Rijnland een visie Natuurlijke Leefomgeving opgesteld. De Strategische Eenheid droeg bij aan dit thema evenals aan de opschaling van de ruimtelijke regionale samenwerking naar de schaal van Holland Rijnland.

Maatschappij

Nadat eind 2018 de aanvraag voor het transformatiebudget is toegekend, zijn de eerste projecten uit het transformatieplan in 2019 in gang gezet. Met name bij de verbinding onderwijs-jeugd loopt Holland Rijnland voorop in Nederland. Dit leidde ertoe dat Holland Rijnland de titel 'Inspiratieregio' ontving. Om de maatschappelijke en financiële effecten van de projecten uit het transformatieplan inzichtelijk te maken, startte in 2019 maatschappelijke businesscases, in 2020 verwachten we daarvan de eerste resultaten. In 2020 herijken we het transformatieplan en intensiveren we de inzet van de resterende middelen uit het transformatiefonds.

In 2019 zijn de laatste projecten uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp toegekend. Dit fonds was ingesteld om de transformatie te stimuleren. Het transformatiebudget neemt deze rol over. In 2020 evalueren we het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp.

Het Regionaal Beleidsteam Jeugd werkte in 2019 aan diverse regionale beleidsopgaven. Knelpunt hierbij was de beschikbaarheid van voldoende gemeentelijke beleidsmedewerkers in verband met de voorbereidingen op de inkoop 2021 en lokale opgaven.

Holland Rijnland ondersteunde de voorbereidingen op de decentralisatie van de maatschappelijke zorg. Daarnaast stelde Holland Rijnland in 2019 een nieuwe huisvestingsverordening voor de regio vast met extra aandacht voor doelgroepen die niet zelfstandig in woonruimte kunnen voorzien of ondersteuning nodig hebben bij het wonen.

Hiernaast werkten wij in 2019 ook aan diverse lopende maatschappelijke thema's, te weten: zorg, cultuur, doelgroepenvervoer, inclusieve arbeidsmarkt en de aanpak van laaggeletterdheid. Het huidige convenant laaggeletterdheid loopt van 2017 tot 2020. In 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuw convenant.

Wat heeft dat gekost?

Op het programma Inhoudelijke Agenda is een positief resultaat van 1.949.518. Dit resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende onderdelen.

- overschot op het Transformatiefonds van € 1.621.844:
In het AB van 13 maart 2019 is een budget van € 2.293.144 toegevoegd aan de begroting van 2019, voor de uitvoering van het Transformatiefonds Jeugd. De kosten hiervoor zijn voor een bedrag van € 1.621.844 in 2019 niet gemaakt.
- Overschot op de bedrijvenstrategie van € 20.000
Het bedrag van € 20.000 is geld dat Holland Rijnland bij alle gemeenten ophaalde naar aanleiding van de opdracht van de provincie Zuid-Holland uit 2018 om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Dit onderwerp was bij de reorganisatie van Holland Rijnland geschrapt. Deze bedrijventerreinenstrategie werd in 2019 afgerond op basis van een onderzoek door STEC. Uiteindelijk is de factuur van STEC helemaal betaald door de provincie en de uitgaven zijn door Holland Rijnland niet gedaan.
- Overschot op de Regionale Energietransitie van € 50.000
Het AB van 30 oktober 2019 kende een budget van € 50.000 toe voor de uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES). De kosten hiervoor zijn in 2019 nog niet gemaakt.
- Onttrekking reserve Energieakkoord -/- € 42.510
In 2019 is er meer uitgegeven dan in de begroting stond. Om dit tekort op te vangen is er de reserve Energieakkoord.
- Onttrekking reserve onderwijsarbeidsmarkt -/- € 13.143
Tot en met 31 december 2020 wordt er voor in totaal € 122.000 aan kosten gedekt uit de reserve onderwijsarbeidsmarkt. De totale kosten in 2019 die uit het gevormde scholingsfonds moeten worden gedekt, bedragen € 13.143.
- Overschot op de inhoudelijke agenda van circa € 270.000;
Er is een incidenteel overschot van circa € 300.000 op de inhoudelijke agenda. Dit komt primair doordat in 2019 vooral werd gewerkt aan de realisatie van de regionale agenda. Deze agenda werd op 30 oktober 2019 definitief vastgesteld in het AB, waardoor de uitvoering van onderdelen en de daarbij behorende uitgaven later starten.

1 Inhoudelijke agenda	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	625.914	3.024.688	3.650.602	2.475.492	1.175.110
Kosten werkorganisatie	1.133.952	11.190	1.145.142	1.129.104	16.038
Lasten	1.759.866	3.035.878	4.795.744	3.604.596	1.191.148
Directe baten	-160.307	-3.024.688	-3.184.995	-3.943.365	758.370
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-160.307	-3.024.688	-3.184.995	-3.943.365	758.370
Saldo van baten en lasten	1.599.559	11.190	1.610.749	-338.769	1.949.518
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	1.599.559	11.190	1.610.749	-338.769	1.949.518

Regionaal Bureau Leerplicht

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en moeten de kans krijgen zich te ontwikkelen om een positieve basis te leggen voor hun toekomst. Door zich te ontplooiën en onderwijs te volgen, worden zij toegerust om deel te nemen aan de samenleving en vergroten zij de kans op een arbeidsplek die aansluit bij hun talenten en interesses.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Het RBL voert voor elf gemeenten in de regio de leerplicht en RMC taken uit. Het regionaal uitvoeren van deze taken heeft vele voordelen, zoals eenduidig beleid, een hogere kwaliteit, efficiency en schaalvoordelen. Daarnaast is het makkelijk samenwerken met andere regionaal georganiseerde partners zoals scholen.

De missie van het RBL is het waarborgen van het recht op onderwijs voor 5- tot 23-jarigen. Deze missie komt als hoofddoelstelling terug in het "Beleidsplan Leerplicht en RMC 2018-2022" dat gemeenten hebben vastgesteld: alle jongeren tussen de 5 en 23 jaar die daartoe in staat zijn, volgen onderwijs tot zij een startkwalificatie hebben behaald. Wanneer het recht op onderwijs in het gedrang komt – bijvoorbeeld door een gebrek aan aanbod – heeft het RBL een belangrijke signaalfunctie.

Het RBL heeft deze missie verder uitgewerkt in drie concrete doelstellingen:

We gaan voor minder schoolverzuim

We zoeken de best passende oplossing als schoolgang niet lukt en richten ons op het tegengaan van verzuimrecidive.

We gaan voor minder thuiszitten

In de breedste zin van het woord: ook bij geoorloofde afwezigheid ('risico-leerling' of vrijstelling) zoeken wij mogelijkheden voor onderwijs.

We gaan voor minder voortijdig schooluitval

Ons doel is dat elke jongere die het kan, een startkwalificatie behaalt. Als dit echt niet lukt, gaan we voor een zinvolle dagbesteding, in nauwe samenwerking met netwerkpartners.

In haar eigen jaarverslag over schooljaar 2018/2019 rapporteert het RBL uitgebreid over haar taken en geboekte resultaten voor wat betreft bovenstaande doelstellingen.

Wat heeft dat gekost?

Er is minder uitgegeven dan begroot. Er is een overschot van € 99.827. Dit is grotendeels veroorzaakt door incidentele extra opbrengsten van een ingezette medewerker die gedetacheerd is door het RBL en lagere kosten, doordat een medewerker die met pensioen ging niet gelijk is vervangen.

2 Regionaal bureau leerplicht	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	25.908	82.545	108.453	100.133	8.320
Kosten werkorganisatie	1.526.182	96.695	1.622.877	1.494.999	127.878
Lasten	1.552.090	179.240	1.731.330	1.595.132	136.198
Directe baten	-810.400	-139.917	-950.317	-913.946	-36.371
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-810.400	-139.917	-950.317	-913.946	-36.371
Saldo van baten en lasten	741.690	39.323	781.013	681.186	99.827
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	741.690	39.323	781.013	681.186	99.827

Overige uitvoerende taken: woonruimte, verkeer en vervoer

Naast het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) en de TWO Jeugdhulp, heeft Holland Rijnland nog een aantal andere uitvoerende taken. Het gaat hierbij om de urgentieverlening bij woonruimteverdeling, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV), de coördinatie van de subsidieaanvragen Provinciale Subsidieregeling Mobiliteit (PSM) en het Regionaal Project Verkeersveiligheid. Bij deze laatste taak is het doel om door gedragsbeïnvloeding (voorlichting, educatie en handhaving) het aantal verkeerslachtoffers terug te dringen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Holland Rijnland verzorgt het secretariaat van de Regionale Urgentiecommissie Woonruimteverdeling. In 2019 behandelde de commissie 379 urgentieverzoeken en 194 vragen voor stadsvernieuwingsurgentie. Daarnaast zijn bezwaarprocedures voor rechtbank en Raad van State afgehandeld en is voorlichting gegeven aan intakers bij woningcorporaties.

Om optimaal gebruik te maken van de Provinciale subsidie regeling Mobiliteit, coördineerde Holland Rijnland de subsidieaanvragen voor regionale infrastructurele projecten én voor projecten Duurzaam Veilig. We faciliteerden de projectleiders die lokaal de acties begeleidden rondom verkeerseducatie. Met de coördinatie van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer boden we een openbaar vervoerssysteem van deur tot deur dat goedkoper is dan de reguliere taxi's en dat bovendien toegankelijk is voor minder mobiele reizigers. Holland Rijnland toetste de afspraken uit het programma van eisen en verzorgde de afstemming tussen vervoerders en gebruikersgroepen. Ook voerden we een klanttevredenheidsonderzoek uit waaruit bleek dat klanten overwegend positief waren.

Wat heeft dat gekost?

Het overschot van € 53.384 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er onderbesteding is op het onderdeel Woonruimteverdeling. Deze onderbesteding wordt vooral verklaard doordat er minder bezwaarschriften inzake woonruimteverdeling waren. De onderdelen verkeer en vervoer laten kleine onderbestedingen zien.

3 Uitv. Woonruimteverd, verkeer vervoer	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	1.245.657	219.213	1.464.870	1.201.979	262.891
Kosten werkorganisatie	538.543	-242.480	296.063	330.878	-34.815
Lasten	1.784.200	-23.267	1.760.933	1.532.857	228.076
Directe baten	-828.256	-255.483	-1.083.739	-909.047	-174.692
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-828.256	-255.483	-1.083.739	-909.047	-174.692
Saldo van baten en lasten	955.944	-278.750	677.194	623.810	53.384
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	955.944	-278.750	677.194	623.810	53.384

TWO Jeugdhulp

De transformatie van de jeugdhulp begint langzaam maar zeker contouren te krijgen. De jarenlange ervaring in de samenwerking op het gebied van jeugd binnen Holland Rijnland helpt de gemeenten bij het realiseren van hun lokale opgaven. Ook het vormgeven van het gemeentelijk opdrachtgeverschap richting jeugdhulpaanbieders is een proces van ontwikkeling. De dienstverleningsovereenkomst Jeugdhulp tussen de gemeenten en Holland Rijnland is verlengd tot 2021. Daarnaast nam het PHO Maatschappij in 2019 het principebesluit om de TWO Jeugdhulp minimaal 5 jaar te continueren en daarmee de inzet onverminderd voort te zetten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jaar 2019 stond in het teken van de transformatie van het jeugdhulpstelsel en de verantwoordelijkheid van de gemeenten daarin. De gemeenten gingen aan de slag gegaan met de voorbereidingen op de inkoop van de jeugdhulp. Daarin ondersteunde de TWO vanuit haar kennis en expertise. Samen met de gemeenten werkten we aan synergie tussen beleid en inkoop. Dit hielp om meer richting te geven aan de transformatie. Niettemin geldt voor enkele gemeenten dat zij nog onvoldoende perspectief hebben op de gewenste ontwikkelingen binnen de jeugdhulp. Door hen wordt daarom naarstig gezocht naar alternatieven. De TWO Jeugdhulp biedt ondersteuning in die zoektocht naar versnelling van de transformatie.

Het gezamenlijk opdrachtgeverschap betreft het proces van en rondom de contractering van de jeugdhulp. Centraal hierbij staat permanente verbetering van het opdrachtgeverschap van de samenwerkende gemeenten en transformatie. Het gezamenlijk opdrachtgeverschap heeft als basis dat de administratie wordt beperkt tot het hoogst noodzakelijke en dat er wordt samengewerkt in een vorm van partnerschap met de jeugdhulpaanbieders. Het vraagt onverminderd een grote inspanning van gemeenten en instellingen om het veranderingsproces dat bij die transformatie hoort vorm te geven. Het instrumentarium dat hiervoor de TWO Jeugdhulp inzet namens de gemeenten, voorziet in een breed scala aan ondersteunende mogelijkheden hiervoor. Naast het verzorgen van de rapportages over het gebruik van Jeugdhulp, gaf de TWO Jeugdhulp in 2019 met name uitvoering aan de volgende zaken:

- **Bekostiging:** 2019 stond in het teken van volledige invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek. Na de GGZ-aanbieders volgde de overige jeugdhulpaanbieders.
- **Financiën:** Op het gebied van financiën ging de aandacht uit naar het opstellen en de besluitvorming rond de Begroting Jeugdhulp 2020, de Meerjarenbegroting Jeugdhulp 2021-2024, de Verantwoording en afrekening Jeugdhulp 2018.
- **Contractering:** de belangrijkste activiteiten waren het voeren van het contractmanagement met de jeugdhulpaanbieders, het vaststellen van de tarieven en de maximale bestedingsruimten voor de jeugdhulpaanbieders in 2021, het actualiseren van de resultaatovereenkomsten Ambulant, Verblijf en Jeugd- en Opvoedhulp en het faciliteren van het inkoopproces jeugdhulp 2020 en verder.

Wat heeft dat gekost?

Sinds de jaarrekening 2018 worden de kosten overhead van de TWO uitvoeringskosten apart gepresenteerd onder het programma Overhead. Binnen het programma TWO is sprake van een onderschrijding van €142.403 binnen het programma Overhead en er is sprake van een overschrijding van € 81.309 specifiek voor het onderdeel TWO. Een gezamenlijk resultaat van € 61.094 positief. Dit resultaat komt mede tot stand door een incidenteel hoger budget in 2019 dat nog niet is besteed.

4 TWO Jeughulp	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	781.779	-	781.779	944.442	-162.663
Kosten werkorganisatie	1.407.870	-439.499	968.371	681.283	287.088
Lasten	2.189.649	-439.499	1.750.150	1.625.725	124.425
Directe baten	-	-	-	-17.978	17.978
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-17.978	17.978
Saldo van baten en lasten	2.189.649	-439.499	1.750.150	1.607.747	142.403
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	2.189.649	-439.499	1.750.150	1.607.747	142.403

Overhead (TWO specifiek)	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Lasten	0	439.499,00	439.499,00	520.808	-81.309
Saldo TWO inclusief overhead	2.189.649,00	0	2.189.649,00	2.128.555	61.094

Cofinanciering

In 2016 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het Cofinancieringsfonds Holland Rijnland. Het fonds is bedoeld voor bovengemeentelijke initiatieven uit de regio die een innovatief karakter hebben en een bijdrage leveren aan het realiseren van de opgaven uit de Inhoudelijke Agenda 2016 – 2020 (Maatschappij, Economie en Leefomgeving) van Holland Rijnland. Vanaf de instelling van het fonds heeft het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland met advies van het Portefeuillehoudersoverleg besloten om aan tien initiatieven een financiële bijdrage te verstrekken. De bijdrage kan binnen een bepaald jaar worden uitgekeerd, maar loopt soms ook over meerdere jaren.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 zijn de volgende projecten ondersteund:

- Instrumentation for Space (LiS)
- 5G Fieldlab (TU Delft)
- Onderwijsbus (Stichting Innovatiecentrum Energie)

Wat heeft dat gekost?

Het positieve resultaat in 2019 van € 103.072, wordt voor een bedrag van € 99.825 veroorzaakt door het stopzetten van het initiatief Topsurf. Dit bedrag is uitgekeerd in 2018, en terugontvangen in 2019.

5 Cofinanciering	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	278.247	0	278.247	175.175	103.072
Kosten werkorganisatie	13.996	-13.996	-	-	-
Lasten	292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
Directe baten	-	-	-	-	-
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072

Frictie- en transitiekosten

Door de Inhoudelijke Agenda 2016-2020, de daarmee verband houdende herprofilering van de organisatie en de hosting zijn tien medewerkers boventallig geraakt. De salariskosten van deze medewerkers zijn ondergebracht in het programma Frictie- en Transitiekosten .

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 vonden verrekeningen plaats voor de laatste medewerker die als gevolg van de reorganisatie #Kracht15 boventallig werd.

Wat heeft dat gekost?

Het negatieve resultaat van € 20.582 wordt veroorzaakt door extra nagekomen incidentele kosten voor één van de oud-medewerkers binnen het programma Frictie- en Transitie. De begroting is in de Tussentijdse Rapportage niet aangepast omdat deze onverwachte kosten toen nog niet bekend waren.

6 Frictie en transitiekosten	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	-	-	-	32.615	-32.615
Kosten werkorganisatie	158.000	-89.580	68.420	89.001	-20.581
Lasten	158.000	-89.580	68.420	121.617	-53.197
Directe baten	-	-	-	-32.615	32.615
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-32.615	32.615
Saldo van baten en lasten	158.000	-89.580	68.420	89.002	-20.582
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	158.000	-89.580	68.420	89.002	-20.582

Algemene dekkingsmiddelen en Overhead

Algemene dekkingsmiddelen

De middelen die Holland Rijnland ontvangt vanuit de deelnemende gemeenten zijn opgenomen in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De bijdrage van de gemeenten bestaan uit:

- Een regulier deel;
- De bijdrage voor de TWO Jeugdhulp;
- De bijdrage voor frictie- en transitie.

Overige inkomsten van bijvoorbeeld de provincie of de bijdrage voor het RIF, zijn opgenomen in de desbetreffende paragraaf van de jaarstukken.

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	-	-	-	-	-
Kosten werkorganisatie	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	-	-
Directe baten	-	-	-	-	-
Bijdragen gemeenten	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Baten	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Saldo van baten en lasten	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3

Overhead

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt overhead gedefinieerd als “alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces”.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Als het personeel betreft, behoren binnen Holland Rijnland tot de overhead:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch)
- Control, informatie- en beveiligingsbeleid
- Interne en externe communicatie
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Documentatie en informatieverstrekking (DIV) (inclusief expertiseontwikkeling en advies over de procesinrichting)
- Managementondersteuning primair proces

Binnen het programma zijn onder meer bestuurlijke overleggen gefaciliteerd, Themacafés en regiomiddagen georganiseerd en is een slag gemaakt in de verbetering van de P&C-cyclus. Een manager of leidinggevende drukt volledig op het programma Overhead, ongeacht of deze voor een deel van zijn tijd ook inhoudelijke taken vervuld. Voor de leidinggevenden van Holland Rijnland geldt

dat zij voor een belangrijk deel van hun tijd inhoudelijke taken vervullen. Andere overheadtaken, zoals HRM en ICT, voert Servicepunt71 uit. De bijdrage aan Servicepunt71 voor het leveren van de bedrijfsvoering wordt eveneens weergegeven in dit programma. Naast deze behoren ook tot de overhead:

- de kosten voor de huisvesting om de algemene taken van de eigen organisatie uit te voeren;
- de verzekeringskosten en opleidingskosten voor personeel;
- de bijdrage aan een verbonden partij, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld 0.4 Overhead.

Wat heeft dat gekost?

Op dit programma zit een tekort van € 135.454. Dit wordt primair veroorzaakt door meer overheadkosten TWO dan begroot van ruim € 81.000. Bij de Tussentijdse rapportage is een inschatting gemaakt van de overheadkosten op het programma TWO op basis van 2018, deze inschatting is te laag gebleken voor 2019 door meer externe financiële inhuur. Daarnaast zijn er en door extra kosten voor SP71 van € 60.000, en is op een aantal andere onderdelen weer minder uitgegeven.

Overhead	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Directe kosten	223.144	-26.132	197.012	159.714	37.298
Kosten werkorganisatie	2.068.638	801.850	2.870.488	3.043.240	-172.752
Lasten	2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
Directe baten	-	-	-	-	-
Bijdragen gemeenten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454

Jaarverslag Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben (zie kader). Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland heeft wel een algemene reserve die eventueel kan worden ingezet bij eventuele risico's die zich voordoen.

De deelnemende gemeenten worden minimaal driemaal per jaar geïnformeerd over het verloop van de begroting van Holland Rijnland door middel van de begroting, de Tussentijdse rapportage (Turap) en de jaarrekening. Indien aan de orde wordt het AB door het DB geïnformeerd over tussentijdse wijzigingen. Eventuele risico's worden zo spoedig mogelijk gemeld. De gemeenten worden in staat geacht op basis van deze informatie voldoende voorzieningen in de eigen begroting te treffen. Deze eventuele risico's kunnen betrokken worden in het geheel van de door de gemeente gelopen risico's. Uit dit oogpunt is er geen afzonderlijke risicoreserve bij de gemeenschappelijke regeling aangehouden.

Weerstandsvermogen

Het vermogen van Holland Rijnland om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Risico's

Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico's uit reguliere bedrijfsvoering

Elke organisatie kent risico's uit reguliere bedrijfsvoering, zo ook Holland Rijnland. Oorzaken hiervan kunnen gelegen zijn in onder meer:

- Automatisering / datalek
- Aanbestedingsprocedure

Er zijn processen ingericht om deze risico's zoveel als mogelijk te beperken. De maximale omvang van eventueel optredende risico's worden geraamd op € 100.000 (afgerond), zijnde 1% van de begrote lasten.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat enkele kengetallen in de jaarrekening worden opgenomen die kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen staan in onderstaande tabel.

Jaarverslag	Verloop van de kengetallen		
	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Jaarrekening 2019
Kengetallen:			
Netto schuldquote	-6,4%	-2,1%	-19,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6,4%	-2,1%	-19,7%
Solvabiliteitsratio	1,4%	0,9%	4,9%
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	0,0%	3,9%
Grondexploitatie ruimte	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote: De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De quote is negatief. Dit betekent dat de eigen middelen hoger zijn dan de schuldenlast.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen: Holland Rijnland leent geen gelden uit. Derhalve is deze schuldquote gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio: Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het getal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en de schulden. Holland Rijnland heeft slechts een beperkt algemene reserve en bestemmingsreserves. Vandaar dat dit getal zeer laag is.

Structurele exploitatieruimte: Holland Rijnland wordt grotendeels gefinancierd door de deelnemende gemeenten. In die zin is er geen sprake van structurele exploitatieruimte. Daarnaast ontvangt Holland Rijnland subsidies van de provincie Zuid Holland en worden reserves ingezet voor incidentele lasten. Hierdoor ontstaat een beperkt negatieve ratio exploitatieruimte.

Onderstaande tabel toont een normering waartegen de diverse ratio's kunnen worden afgezet.

Kengetallen:	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	< 100%	100% > < 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100%	100% > < 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	30% > < 50%	< 30%
Structurele exploitatieruimte	> 0,6%	0% > < 0,6%	0%
Grondexploitatie ruimte		geen	
Belastingcapaciteit	< 100%	100% > < 120%	> 120%

Financiering

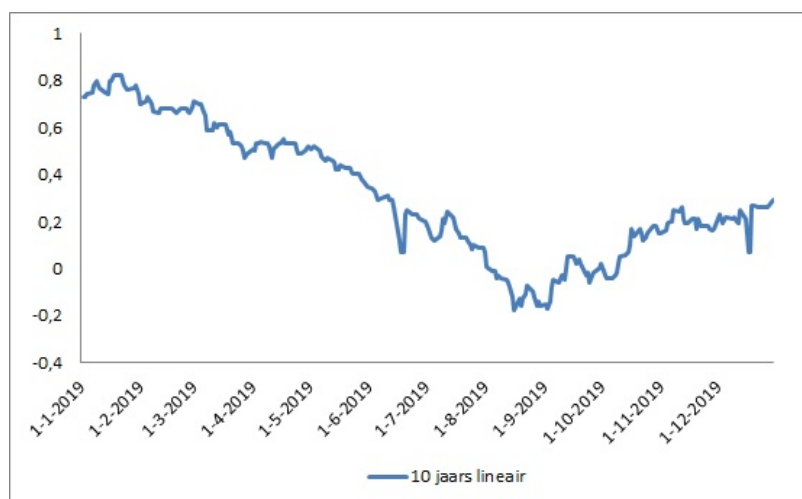
Inleiding

In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes toe voor 2019 in een onderdeel "algemene ontwikkelingen" en een onderdeel "ontwikkelingen Holland Rijnland". Onder de "algemene ontwikkelingen" komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen van de wet- en regelgeving aan de orde. De "ontwikkelingen Holland Rijnland" richten zich specifiek op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van Holland Rijnland.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De gemiddelde kapitaalmarktrente (= langlopende financiering) voor rentevaste en lineaire leningen met een looptijd van tien jaar is over 2019 uitgekomen op 0,31%. In 2018 was de gemiddelde rente 0,83%. De renteontwikkeling in 2019 laat een daling van de rente zien. De twee belangrijkste oorzaken van de rentedaling zijn de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China en het beleid van zowel de Amerikaanse als de Europese Centrale Bank.

De rente op de geldmarkt (= kortlopende financiering) wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gebruikt de rentestand om te sturen op de inflatie. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente. De herfinancieringsrente is in 2019 niet aangepast (0%). De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente is in 2019 verlaagd (van -0,4% naar -0,5%), met als gevolg lagere rentetarieven op (kas)geldleningen met een korte looptijd.

Ontwikkelingen Holland Rijnland

Beleidsverantwoording treasury

De exploitatietekorten van het samenwerkingsorgaan worden gefinancierd door de veertien deelnemende gemeenten. Op basis van de vastgestelde begroting wordt de geraamde gemeentelijke bijdrage als voorschot in rekening gebracht in de maand december van het lopende begrotingsjaar. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt de definitieve bijdrage over het betreffende jaar vastgesteld. Het rekeningresultaat wordt verrekend met de algemene reserve tenzij het algemeen

bestuur anders besluit. Daarnaast zijn er geldstromen van ministeries en provincie waarvan de bedragen worden doorgegeven naar de betreffende instanties.

De treasury-functie binnen Holland Rijnland dient uitsluitend de publieke taak. Holland Rijnland heeft momenteel geen externe langlopende en kortlopende financieringsmiddelen in portefeuille. Wel heeft Holland Rijnland een beperkte kredietfaciliteit op de rekening courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Eventuele positieve saldi op de rekening courant worden afgestort in 's Rijks Schatkist.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,2% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2019 weergegeven:

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2019	-52.546.422	821.379	53.367.801
tweede kwartaal 2019	-54.540.625	821.379	55.362.004
derde kwartaal 2019	-66.140.932	821.379	66.962.311
vierde kwartaal 2019	-68.186.233	821.379	69.007.612

In 2019 overschreden we de kasgeldlimiet niet.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2019 weergegeven:

Omschrijving	2018	2019
Begrotingstotaal	9.548.684	10.016.817
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	1.909.737	2.003.363
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	0	0
Ruimte onder renterisiconorm	1.909.737	2.003.363

Holland Rijnland heeft geen lopende langlopende leningen. Als gevolg hiervan loopt Holland Rijnland geen renterisico op herfinancieringen en voldoen we aan de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Holland Rijnland heeft over 2019 positieve banksaldi gehad. Conform de wet FIDO is Holland Rijnland verplicht om overtollige middelen, boven de doelmatigheidsdrempel, aan te houden in 's Rijks Schatkist. Voor 2019 bedraagt de doelmatigheidsdrempel € 250.000 (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

De middelen die, in het kader van de doelmatigheidsdrempel, buiten 's Rijks Schatkist zijn gehouden zijn:

Middelen buiten 's Rijks Schatkist	Holland Rijnland	TWO Jeugdhulp	HR inclusief TWO Jeugdhulp
Kwartaal 1	60.678	776.243	836.921
Kwartaal 2	151.343	775.441	926.784
Kwartaal 3	106.536	783.565	890.101
Kwartaal 4	78.860	799.995	878.855

Op basis van een berekening gebaseerd op de middelen van Holland Rijnland kan worden geconcludeerd dat over 2019 de doelmatigheidsdrempel niet is overschreden,. Holland Rijnland heeft echter ook een kassiersfunctie ten aanzien van de TWO Jeugdhulp. Als de middelen van de TWO Jeugdhulp worden meegenomen in de berekening, dan is er wel een overschrijding van de doelmatigheidsdrempel. De overschrijding wordt veroorzaakt doordat het drempelbedrag, dat is gebaseerd op het begrotingstotaal, ongewijzigd blijft. Dit komt omdat de baten en lasten van de TWO Jeugdhulp geen onderdeel zijn van het begrotingstotaal van Holland Rijnland, terwijl de middelen die op de rekeningcourant worden aangehouden voor het uitvoeren van het betalingsverkeer wel worden meegenomen in de berekening. Het is niet efficiënt om een lager saldo aan middelen aan te houden op de rekeningcourant van de TWO Jeugdhulp voor het uitvoeren van het betalingsverkeer. Daarom is hier niet voor gekozen.

Bedrijfsvoering

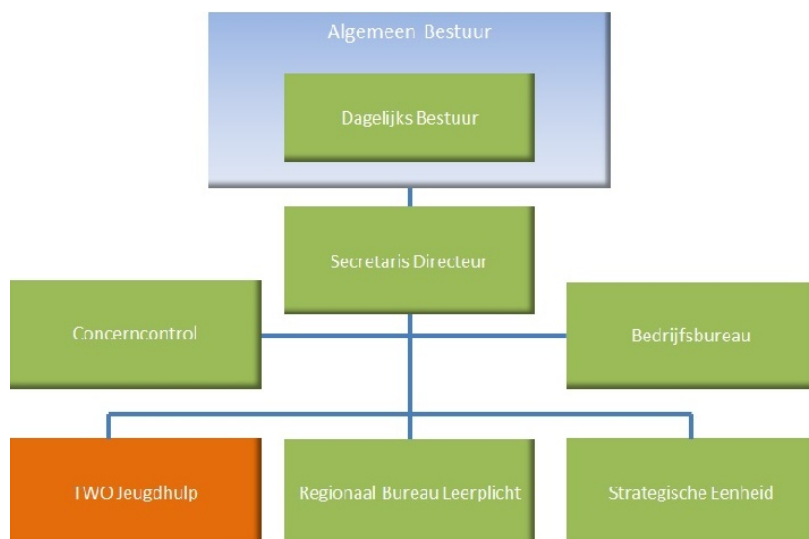
Organisatie Holland Rijnland

De organisatie bestaat uit de volgende organisatieonderdelen):

- Strategische eenheid
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)
- Bedrijfsbureau (inclusief Urgentiecommissie, Verkeersveiligheid, Regiotaxi en DIV)
- TWO Jeugdhulp

De bedrijfsvoeringstaken ICT, HRM, facilitaire zaken, financiën, juridische zaken en inkoop worden uitgevoerd door Servicepunt 71.

De leiding van de organisatie ligt bij de secretaris-directeur. Concerncontrol adviseert de secretaris-directeur maar is een zelfstandige functie die uit de lijnorganisatie is gehaald vanwege de onafhankelijke positie die gewenst is ten opzichte van de lijnorganisatieonderdelen.

Personele zaken

Organisatieontwikkeling staat nog steeds hoog op de agenda. Het in 2017 vastgestelde opleidingsbeleid wordt vertaald in per jaar opgestelde opleidingsplannen. Verplichte opleidingen zoals voor de leerplichtambtenaren en de medewerkers in de bedrijfshulpverlening vormen een belangrijk onderdeel daarvan. Daarnaast wordt ruimte geboden aan individuele ontwikkelwensen. Van het beschikbare opleidingsbudget is in 2019 evenals in 2018 ongeveer tweederde besteed.

Het ziekteverzuimcijfer is gedaald van 5,1% in 2018 naar 4,5% in 2019 en blijft daarmee nog net onder het gemiddelde van 5,4% bij de overheid of in gemeenten. De daling is te verklaren door een lager aantal gemiddeld aantal ziekte dagen bij langdurig (6 weken tot een 1 jaar) zieken.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van de BBV-wijzigingen zijn met ingang van 1 januari 2018 beleidsindicatoren worden opgenomen. Met deze beleidsindicatoren is het via de website 'waarstaatjegemeente.nl' beter mogelijk de resultaten van de gemeentenonderling te vergelijken. Van deze indicatoren vallen er een aantal onder het hoofdtaakveld Bestuur en Organisatie. Omdat het voornamelijk overhead-gerelateerde indicatoren betreft, worden ze in deze paragraaf opgenomen. Het betreft de volgende indicatoren:

Beleidsindicator	Eenheid	Periode	Holland Rijnland Begroting 2019	Holland Rijnland Jaarrekening 2019
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	0,09	0,11
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	0,10	0,11
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	€ 11,94	€ 13,23
Inhuur	% van de personeelskosten	2019	22,4%	27,7%
Overhead	% van de totale lasten	2019	30,1%	27,0%

Vennootschapsbelasting

Holland Rijnland is niet Vennootschapsbelasting(Vpb) -plichtig voor het jaar 2019. Voor de activiteiten rond jeugdhulp, leerplicht, de beleidsagenda, de woonruimteverdeling en detachering van personeel is geen sprake van een onderneming, waardoor geen sprake is van Vpb-plicht. Bij de activiteit Collectief Vraagafhankelijk Vervoer kan Holland Rijnland een beroep doen op de vrijstelling in de Vpb voor dienstverleningsovereenkomsten. Per saldo is dus geen sprake van een Vpb-plicht voor Holland Rijnland.

Heffingen en Leges

Voor één van de overige uitvoerende taken worden leges geïnd, namelijk bij de uitvoering van de woonruimteverdeling voor de toetsing van urgentieverzoeken. Het gaat om een bedrag van € 65 per aanvraag voor een urgentie of een stadvernieuwingsurgentie. In 2019 is een bedrag van circa € 34.135 aan leges ontvangen. De onkosten voor het programma Overige uitvoerende taken, woonruimteverdeling onderdeel urgentieverlening worden vooral gedekt uit de reguliere bijdrage van alle deelnemende gemeenten.

Onvoorzien

De verplichting conform artikel 28b van de BBV een post onvoorzien op te nemen, is niet op Holland Rijnland van toepassing. In artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland is bepaald dat deelnemende gemeenten er steeds zorg voor dragen dat Holland Rijnland te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Jaarrekening 2019

Balans en toelichting op de balans

ACTIVA	31-12-2018		31-12-2019	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		0		0
Materiële vaste activa		112.163		88.824
- Overige investeringen met een economisch nut	112.163		88.824	
Financiële vaste activa		0		0
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	0		0	
Totaal vaste activa		112.163		88.824
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorraden		0		0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		56.440.144		57.224.796
- Vorderingen op openbare lichamen	146.382		61.210	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	56.286.915		57.162.589	
- Overige vorderingen	6.847		996	
Liquide middelen		875.598		877.488
- Kassaldi	0		0	
- Bank- en girosaldi	875.598		877.488	
Overlopende activa		561.380		316.857
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	218.589		236.244	
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	342.791		80.613	
Totaal vlottende activa		57.877.122		58.419.140
Totaal generaal		57.989.285		58.507.964

PASSIVA	31-12-2018		31-12-2019	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		838.894		2.860.648
- Algemene reserve	83.929		232.471	
- Bestemmingsreserves	497.899		451.423	
- Nog te bestemmen resultaat / Af te rekenen met de gemeenten	257.066		2.176.753	
Voorzieningen		0		0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar		0		0
Totaal vaste passiva		838.894		2.860.648
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		21.106.993		18.482.974
- Kasgeldleningen	0		0	
- Overige schulden	21.106.993		18.482.974	
Overlopende passiva		36.043.397		37.164.342
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.209.199		761.665	
- De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	34.834.198		35.194.559	
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0		1.208.118	
Totaal vlottende passiva		57.150.391		55.647.317
Totaal generaal		57.989.285		58.507.964
- Gewaarborgde geldleningen		0		0
- Garantstellingen		0		0

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening 2019 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Voor aanvullende informatie over de waardering van de activa zie hieronder bij 'Overige investeringen met economisch nut'.

Baten en Lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, verlofaanspraken en dergelijke.

Kassiersfunctie Jeugdzorg

Holland Rijnland verzorgt namens twaalf van de dertien gemeenten de inkoop van de jeugdzorg en de daaruit voortvloeiende betalingen aan de zorgaanbieders. Hiervoor betalen de gemeenten voorschotten aan Holland Rijnland. Basis hiervoor zijn mandaten van de twaalf colleges aan Holland Rijnland. Daarnaast hebben de twaalf colleges en Holland Rijnland een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Uitvoering is voor rekening en risico van de gemeenten. Holland Rijnland vervult uitsluitend een kassiersfunctie. Hiervoor heeft Holland Rijnland één bankrekening bij de BNG en één bij de schatkist geopend. Deze zijn in de balans opgenomen. De per 31 december 2019 op kasbasis resterende voorschotten aan zorgaanbieders en ontvangen voorschotten van gemeenten zijn eveneens in de balans opgenomen. Zie respectievelijk de overlopende activa en overlopende passiva.

Pensioenen

Holland Rijnland waardeert de pensioenverplichtingen volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last verantwoord. De pensioenen van de werknemers van Holland Rijnland zijn ondergebracht bij het ABP (bedrijfstakpensioenfonds).

Vennootschapsbelasting

Holland Rijnland is niet Vpb-plichtig voor het jaar 2019. Voor de activiteiten jeugdhulp, Regionaal Bureau Leerplicht, de beleidsagenda, de woonruimteverdeling en detachering van personeel is geen sprake van een onderneming. Hierdoor is er geen sprake van Vpb-plicht. Bij de activiteit collectief vervoer kan Holland Rijnland een beroep doen op de vrijstelling in de Vpb voor

dienstverleningsovereenkomsten. Per saldo is er dus geen sprake van een Vpb-plicht voor Holland Rijnland.

Toelichting op de balans

Toelichting op de activa

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs verminderd met de gedane afschrijvingen en eventuele investeringsbijdragen. De investeringen worden geactiveerd inclusief BTW, omdat de BTW voor Holland Rijnland een onderdeel van de kosten vormt.

Op basis van artikel 7 van de financiële verordening van Holland Rijnland over het waarderings- en afschrijvingsbeleid van de vaste activa wordt de afschrijvingstermijn bepaald. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden, te beginnen in het jaar na aanschaf, lineair afgeschreven, afhankelijk van de economische levensduur, in maximaal:

- 10 jaar voor telefooninstallaties, bekabeling en meubilair;
- 5 jaar voor automatiseringsapparatuur;
- 5 jaar voor software met een verkrijgingsprijs van groter dan € 1.500.

De afschrijving van de niet genoemde soorten investeringen wordt afgestemd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Overige investeringen met een economisch nut	112.163	88.824
Totaal materiële vaste activa	112.163	88.824

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met een economisch nut.

	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	Des- investeringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Af- waarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
ICT verhuizing 2016	44.731	0	0	14.910	0	0	29.821
Meubilair 2016	67.431	0	0	8.429	0	0	59.002
Totaal	112.163	0	0	23.339	0	0	88.824

Er zijn geen investeringen gedaan in 2019.

• Vlottende activa

• Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Overige vorderingen op openbare lichamen	146.382	61.210
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	56.286.915	57.162.589
- Debiteuren algemeen	6.847	996
- Nog te ontvangen bedragen	0	0
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	56.440.144	57.224.796

• Schatkistbankieren

Conform de wet FIDO is Holland Rijnland verplicht om overtollige middelen, boven de doelmatigheidsdrempel, aan te houden in 's Rijks Schatkist. Voor 2019 bedraagt de doelmatigheidsdrempel € 250.000 (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

De middelen die, in het kader van de doelmatigheidsdrempel, buiten 's Rijks Schatkist zijn gehouden zijn:

Middelen buiten 's Rijks Schatkist	Holland Rijnland	TWO Jeugdhulp	HR inclusief TWO Jeugdhulp
Kwartaal 1	60.678	776.243	836.921
Kwartaal 2	151.343	775.441	926.784
Kwartaal 3	106.536	783.565	890.101
Kwartaal 4	78.860	799.995	878.855

Op basis van een berekening gebaseerd op de middelen van Holland Rijnland kan worden geconcludeerd dat over 2019 de doelmatigheidsdrempel niet is overschreden. Holland Rijnland heeft echter ook een kassiersfunctie ten aanzien van de TWO Jeugdhulp. Als de middelen van de TWO Jeugdhulp worden meegenomen in de berekening, dan is er wel een overschrijding van de doelmatigheidsdrempel. De overschrijding wordt veroorzaakt doordat het drempelbedrag, dat is gebaseerd op het begrotingstotaal, ongewijzigd blijft. Dit komt omdat de baten en lasten van de TWO Jeugdhulp geen onderdeel zijn van het begrotingstotaal van Holland Rijnland, terwijl de middelen die op de rekeningcourant worden aangehouden voor het uitvoeren van het betalingsverkeer wel worden meegenomen in de berekening. Het is niet efficiënt om een lager saldo aan middelen aan te houden op de rekeningcourant van de TWO Jeugdhulp voor het uitvoeren van het betalingsverkeer. Daarom is hier niet voor gekozen.

• Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Kassaldi	0	0
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	875.598	877.488
Totaal liquide middelen	875.598	877.488

- Overlopende activa

De overlopende activa worden tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	218.589	236.244
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	342.791	80.613
Totaal overlopende activa	561.380	316.857

Verloopoverzicht overlopende activa

Op de balans staan nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen. Deze ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Ze zijn als volgt te specificeren.

Omschrijving specifieke uitkering	Saldo per 31 december 2018	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Niet toegekend	Saldo per 31 december 2019
Leader	192.780	95.413	78.411	4.784	204.997
Subsidieregeling CVV / PZH Regiotaxi	25.809	317.857	312.419	0	31.247
Totaal overlopende activa	218.589	413.269	390.830	4.784	236.244

Toelichting op de passiva

Vaste passiva

- Reserves

Indien beschikbare middelen in enig jaar niet worden uitgegeven op een reguliere taak (taak die in de gemeenschappelijke regeling is opgenomen en die jaarlijks in de exploitatie voorkomt) dan kunnen overschotten die het volgend jaar niet opnieuw begroot worden, worden toegevoegd aan een *bestemmingsreserve*.

Indien er sprake is van cofinanciering met betrekking tot een reguliere taak dan worden de overlopende middelen gesplitst in een *bestemmingsreserve* en *de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren*.

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Algemene reserves	83.929	232.471
- Bestemmingsreserves	497.899	451.423
Totaal reserves	581.828	683.894
- Nog te bestemmen resultaat / Af te rekenen met de gemeenten	257.066	2.176.753
Totaal Eigen vermogen	838.894	2.860.648

Staat van reserves

Reserves	Saldo 31/12 2018	Bestemming resultaat 2018		Saldo 01/01/2019	Toe- voeging 2019	Ont- trekking 2019	Saldo 31/12 2019
		Toe- voeging	Ont- trekking				
ALGEMENE RESERVE							
8700001 Algemene Reserve	83.929	148.542	0	232.471	0	0	232.471
ALGEMENE RESERVE	83.929	148.542	0	232.471	0	0	232.471
BESTEMMINGSRESERVES							
8710006 Reserve RBL	45.882	0	9.949	35.933	0	0	35.933
8710007 Reserve cofinanciering	173.730	0	78.934	94.796	0	0	94.796
8710008 Reserve werkagenda jeugdhulp	0	0	0	0	0	0	0
8710009 Natuurlijke, Landschappelijke en Recreatieve Elementen	156.060	0	156.060	0	0	0	0
8710010 Reserve onderwijsarbeidsmarkt	122.227	17.878	0	140.105	0	0	140.105
8710011 Reserve Energieakkoord	0	180.589	0	180.589			180.589

Reserves	Saldo 31/12 2018	Bestemming resultaat 2018		Saldo 01/01/2019	Toe- voeging 2019	Ont- trekking 2019	Saldo 31/12 2019
BESTEMMINGSRESERVES	497.899	198.467	244.943	451.423	0	0	451.423
TOTAAL RESERVES	581.828	347.009	244.943	683.894	0	0	683.894

Reserves

Algemene Reserves

Doel van de reserve : Dekkingsmiddel bij het opvangen van financiële tegenvallers en calamiteiten.

Mutaties 2019: geen

Reserve Regionaal Bureau Leerplicht

Doel van de reserve: Ter dekking onverwachte kosten.

Mutaties 2019: geen

Reserve cofinancieringsfonds

Doel van de reserve: Ter dekking van bijdragen aan projecten.

Mutaties 2019: geen

Reserve Natuurlijke, Landschappelijke en Recreatieve Elementen

Doel van de reserve: Inzetten van middelen voor recreatieve voorzieningen en natuur- en landschapselementen.

Mutaties 2019: geen

Reserve onderwijsarbeidsmarkt

Doel van de reserve: Activiteiten onderwijsarbeidsmarkt.

Mutaties 2019: geen

Reserve energieakkoord

Doel van de reserve: Inzetten van middelen.

Mutaties 2019: geen

Flottende passiva

- Netto vlottende schulden

De netto vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Overige schulden		
- Crediteuren	514.009	1.203.533
- Overige schulden	423.926	470.286
- Van gemeenten ontvangen voorschotten jeugdzorg	20.169.058	16.809.156
Totaal netto vlottende schulden	21.106.993	18.482.974

- Overlopende passiva

Met ingang van 1 januari 2008 schrijft de BBV voor dat in geval van overblijvende middelen op een incidentele, additionele taak / project (er is dus sprake van een concrete bestedingsverplichting) deze middelen dienen te worden opgenomen bij de overlopende passiva onder de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren .

Ook in geval van Rijksgelden waarbij de gemeenten als doorgeefluik fungeren (denk aan de Vinexregeling/ ISV-gelden) dienen deze gelden te worden opgenomen bij de overlopende passiva onder 'vooruit ontvangen derden gelden', daar de gelden door derden (lees het Rijk) zijn beklemd.

Indien er sprake is van cofinanciering met betrekking tot een reguliere taak dan worden de overlopende middelen gesplitst in een *bestemmingsreserve* en *vooruit ontvangen derden gelden*.

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Totaal verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.209.199	761.665
- Totaal van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (voor toelichting zie bijlage 5.9 Staat overlopende passiva)	34.834.198	35.194.559
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0	1.208.118
Totaal overlopende passiva	36.043.397	37.164.342

Staat van overlopende passiva

De specificatie van de nog niet bestede ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen om de lasten van volgende begrotingsjaren te dekken is als volgt.

Omschrijving	Saldo per 1 januari 2019	Toevoeging	Terugbetaling/ Vrijval	Besteding	Saldo per 31 december 2019
RIF gelden	33.544.721	18.127.300		17.821.081	33.850.940
RIF rente	1.152.656			45.669	1.106.987
Sub-totaal RIF-project:	34.697.377	18.127.300	0	17.866.750	34.957.927
Gedragbeïnvloeding verkeersveiligheid	112.654	176.093	112.654		176.093
Voortijdig schoolverlaten (VSV)	24.167	60.538	24.167		60.538
Sub-totaal projecten Programma Inhoudelijke Agenda:	136.821	236.631	136.821	0	236.631
Totaal overlopende passiva	34.834.198	18.363.931	136.821	17.866.750	35.194.559

Toelichting op de aard, reden en mutatie :

RIF-projecten

1. In totaal is er in 2019 door de 11 deelnemende gemeenten een bedrag van € 9.454.330 als reguliere bijdrage gestort. Er is een bedrag van € 45.670 vanuit de gerealiseerde renteopbrengsten RIF in het fonds gestort, waardoor de totale reguliere toevoeging komt op € 9.500.000. Daarnaast heeft de gemeente Katwijk een bijdrage van € 8.627.300 voor het project Rijnlandroute gedaan.
2. In het kader van het Regionaal Groenprogramma is in 2019 een bedrag van €716.581 betaald voor een aantal projecten.
3. Aan de Provincie Zuid-Holland is voor de Rijnlandroute een bedrag van € 11.127.300 betaald.
4. Voor de HOV is in 2019 een bedrag van € 4.977.200 betaald, en voor de Nagelbrug een bedrag van €1.000.000.

De totale aanwending van het fonds (exclusief rente) komt daarmee op € 17.821.081. Aan het eind van het boekjaar 2019 bedraagt het RIF-saldo € 34.957.927. Meer informatie over het RIF is vermeld in het jaarverslag bij 1.4 Regionaal Investeringsfonds.

Projecten Programma Inhoudelijke Agenda

Projecten Overige uitvoerende taken: woonruimte, verkeer en vervoer

Vanaf 2017 geldt voor het budget gedragbeïnvloeding verkeersveiligheid (lokaal en regionaal) een nieuw subsidieregime. De bijdrage is vastgesteld voor 3 jaar, en jaarlijks ontvangen we een voorschot.

Het voorschot voor 2019 bedroeg € 590.640,- en de aanwending van middelen uit 2017 en 2018 € 112.654. Per 31-12-2019 is € 176.093 overgeheveld en zal in 2020 worden aangewend.

Projecten Regionaal Bureau Leerplicht

In 2019 is vanuit de gemeente Leiden een subsidie ontvangen voor Vroegtijdig Schoolverlaten (VSV) van in totaal €82.545. De besteding was € 22.007. Per 31-12-2019 is € 60.538 overgeheveld en zal in 2020 worden aangewend na vaststelling van de subsidie.

Regionale Energiestrategie (RES)

De gemeente Alphen aan den Rijn, heeft via het gemeentefonds een bijdrage gekregen van € 1.258.118 gekregen. In het AB van 30 oktober 2019 is besloten dat Holland Rijnland het RES gaat uitvoeren. In 2019 is € 50.000 opgenomen in de begroting, in 2020 en 2021 in totaal € 1.208.118. Deze middelen zijn reeds vooruit ontvangen, zonder specifiek bestedingsdoel.

Overzicht van niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Onderwerp / omvang van de verplichting
* Huur van het pand Schuttersveld 9 (1e verdieping, incl. servicekosten) / huurovereenkomst vanaf 01-03-2016 en loopt tot en met 28 februari 2021. Kosten per jaar circa €193.000 incl BTW
* Dienstverleningsovereenkomst met Servicepunt 71. De overeenkomst loopt tot 30 juni 2021. Verplichting per jaar Regulier €350.323,- (exclusief de ICT dienstverlening), TWO Jeugdhulp €273.787,- en ICT €224.687(alle bedragen zijn exclusief BTW).
* Waarde van het restant verlofuren over 2019 à € 235.219
* Corona , op het moment van schrijven is het niet duidelijk wat de langdurige effecten zijn van de coronapandemie. In 2020 wordt de continuïteit voorop gesteld van vitale voorzieningen en is er aandacht voor de aanbieders daarvan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de jeugdzorg en vervoer voor doelgroepen en de urgentiecommissie. In april 2020 is sprake van een regionale regeling voor de jeugdzorg en een coulanceregeling voor het regionale doelgroepenvervoer. De financiële consequenties zijn nog niet inzichtelijk. Het Regionaal Bureau Leerplicht ontvangt in 2019 €874.786 voor de uitvoering van de kwalificatieplicht en de RMC-functie. Bij een langdurige opschorting van de reguliere werkzaamheden van het RBL door het Corona-virus, bestaat het risico dat te weinig productieve uren verantwoord kunnen worden aan de gemeente Leiden. In dit geval bestaat de mogelijkheid dat een deel van de subsidie terugbetaald moet worden aan de gemeente Leiden. Dit risico is reëel als de reguliere werkzaamheden van het RBL voor langer dan 3 maanden onderbroken zijn.
Geen overschrijdingen van de Wet Normering Topinkomens (WNT) Nadere informatie over de WNT is opgenomen in het overzicht 'Wet normering bezoldiging top-functionarissen in de publieke en semi-publieke sector'.

Overzicht van baten en lasten

Naar programma		Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
1 Inhoudelijke agenda	Lasten	1.759.866	3.035.878	4.795.744	3.604.596	1.191.148
	Baten	-160.307	-3.024.688	-3.184.995	-3.943.365	758.370
Saldo		1.599.559	11.190	1.610.749	-338.769	1.949.518
2 Regionaal bureau leerplicht	Lasten	1.552.090	179.240	1.731.330	1.595.132	136.198
	Baten	-810.400	-139.917	-950.317	-913.946	-36.371
Saldo		741.690	39.323	781.013	681.186	99.827
3 Uitv. Woonruimteverd, verkeer vervoer	Lasten	1.784.200	-23.267	1.760.933	1.532.857	228.076
	Baten	-828.256	-255.483	-1.083.739	-909.047	-174.692
Saldo		955.944	-278.750	677.194	623.810	53.384
4 TWO Jeughulp	Lasten	2.189.649	-439.499	1.750.150	1.625.725	124.425
	Baten	-	-	-	-17.978	17.978
Saldo		2.189.649	-439.499	1.750.150	1.607.747	142.403
5 Cofinanciering	Lasten	292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		292.243	-13.996	278.247	175.175	103.072
6 Fricie en transitiekosten	Lasten	158.000	-89.580	68.420	121.617	-53.197
	Baten	-	-	-	-32.615	32.615
Saldo		158.000	-89.580	68.420	89.002	-20.582
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	-	-	-	-	-
	Baten	-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Saldo		-8.228.867	11.013	-8.217.854	-8.217.857	3
Overhead	Lasten	2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		2.291.782	775.718	3.067.500	3.202.954	-135.454
Resultaat	Lasten	-	-15.419	-15.419	-	-15.419
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		-	-15.419	-15.419	-	-15.419
Totaal lasten		10.027.830	3.409.075	13.436.905	11.858.055	1.578.850
Totaal baten		-10.027.830	-3.409.075	-13.436.905	-14.034.808	597.903
Saldo van baten en lasten		0	0	0	-2.176.753	2.176.753

Naar programma	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2019	Resultaat 2019
Storting in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserveringen	-	-	-	-	-
Resultaat	0	0	0	-2.176.753	2.176.753

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De baten en lasten van Holland Rijnland bestaan in 2019 voor het merendeel uit de volgende vier componenten:

1. De kosten van de werkorganisatie: salarissen en andere personele kosten, huur en overige kosten in verband met de huisvesting, kosten voor ICT e.d. Deze kosten worden via een uurtarief verdeeld over de diverse programma's.
2. De directe programmakosten en -baten: de kosten die rechtstreeks gemaakt worden ten behoeve van projecten en andere onderdelen van de programma's en daarmee verband houdende ontvangen subsidies van derden.
3. Onttrekkingen uit reserves.
4. De bijdragen van de gemeenten.
5. Subsidies en bijdragen van derden, met name de provincie Zuid-Holland.

Holland Rijnland kent geen post onvoorzien (zie paragraaf 3.6).

Hierna wordt een analyse gegeven op de belangrijkste verschillen per programma ten opzichte van de begroting.

Toelichting

Programma Inhoudelijke Agenda

Op het programma Inhoudelijke Agenda is een positief resultaat van 1.949.518. Dit resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende onderdelen.

- overschot op het Transformatiefonds van €1.621.844,;

In het AB van 13 maart 2019 is een budget van € 2.293.144 toegevoegd aan de begroting van 2019, voor de uitvoering van het Transformatiefonds Jeugd. De kosten hiervoor zijn voor een bedrag van €1.621.844 in 2019 niet gemaakt.

-Overschot op de bedrijvenstrategie van €20.000

Het bedrag van €20.000 is geld dat Holland Rijnland bij alle gemeenten ophaalde naar aanleiding van de opdracht van de provincie Zuid-Holland uit 2018 om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Dit onderwerp was bij de reorganisatie van Holland Rijnland geschrapt. Deze bedrijventerreinenstrategie werd in 2019 afgerond op basis van een onderzoek door STEC. Uiteindelijk is de factuur van STEC helemaal betaald door de provincie en de uitgaven zijn door Holland Rijnland niet gedaan.

-Overschot op de Regionale Energietransitie van €50.000

Het AB van 30 oktober 2019 kende een budget van €50.000 toe voor de uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES). De kosten hiervoor zijn in 2019 nog niet gemaakt.

-Onttrekking reserve Energieakkoord -/€42.510

In is er meer uitgegeven dan in de begroting stond. Om dit tekort op te vangen is er de reserve Energieakkoord.

-Onttrekking reserve onderwijsarbeidsmarkt -/€13.143

Tot en met 31 december 2020 wordt er voor in totaal € 122.000,- aan kosten gedekt uit de reserve onderwijsarbeidsmarkt. De totale kosten in 2019 die uit het gevormde scholingsfonds moeten worden gedekt, bedragen € 13.143.

-Overschot op de inhoudelijke agenda van ruim €270.000;

Er is een incidenteel overschot van ruim € 270.000 op de inhoudelijke agenda. Dit komt primair doordat in 2019 vooral werd gewerkt aan de realisatie van de regionale agenda. Deze agenda werd op 30 oktober 2019 definitief vastgesteld in het AB, waardoor de uitvoering van onderdelen en de daarbij behorende uitgaven later starten.

Programma Bureau Leerplicht

Er is minder uitgegeven dan begroot. Er is een overschot van €83.717. Dit is grotendeels veroorzaakt door incidentele extra opbrengsten van een ingezette medewerker die gedetacheerd is door het RBL en lagere kosten, doordat een medewerker die met pensioen ging niet gelijk is vervangen.

Programma Woonruimteverdeling, verkeer en vervoer

Het overschot van €53.384 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er onderbesteding is op het onderdeel Woonruimteverdeling. Deze onderbesteding wordt vooral verklaard doordat er minder bezwaarschriften inzake woonruimteverdeling waren. De onderdelen verkeer en vervoer laten kleine onderbestedingen zien.

Programma TWO Jeugdhulp

Sinds de jaarrekening 2018 worden de kosten overhead van de TWO uitvoeringskosten apart gepresenteerd onder het programma Overhead. Binnen het programma TWO is sprake van een overschrijding van €142.403 binnen het programma Overhead en er is sprake van een overschrijding van € 81.309 specifiek voor het onderdeel TWO. Een gezamenlijk resultaat van € 61.094 positief. Dit resultaat komt mede tot stand door een incidenteel hoger budget in 2019 dat nog niet is besteed.

Programma Cofinanciering

Het positieve resultaat in 2019 van € 103.072, wordt voor een bedrag van € 99.825,- veroorzaakt door het stopzetten van het initiatief Topsurf. Dit bedrag is uitgekeerd in 2018, en terugontvangen in 2019.

Programma Overhead

Op dit programma zit een tekort van €135.454. Dit wordt primair veroorzaakt door meer overheadkosten TWO dan begroot van ruim €81.000 en door extra kosten voor SP71 van €60.000. Daarnaast is er op een aantal onderdelen minder uitgegeven.

Programma Frictie en Transitie

Het negatieve resultaat van €20.582 wordt veroorzaakt door extra nagekomen incidentele kosten voor één van de oud-medewerkers binnen het programma Frictie- en Transitie. De begroting is in de Tussentijdse Rapportage niet aangepast omdat deze onverwachte kosten toen nog niet bekend waren.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen

Geen bijzonderheden.

Begrotingsrechtmatigheid

Zoals toegelicht is op het programma Overhead, en Programma Frictie en Transitie, sprake van een begrotingsoverschrijding. Bij Frictie is de oorzaak een nagekomen factuur in oktober van een voormalige medewerker die niet meer op tijd tot een begrotingswijziging kon leiden.

Bij Overhead houden de hogere lasten voor 50k verband met de hogere kosten van inhuur van een financieel specialist bij de TWO in de laatste drie maanden van 2019 en hogere kosten van SP71.

Overzicht incidentele baten en lasten

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht moet volgens de Gemeentewet een overzicht van *structureel en reëel evenwicht* worden opgenomen in de jaarrekening. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hierop aangepast. Het Algemeen Bestuur en de financieel toezichthouder zijn nu beter in staat om vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele (meerjarige) lasten worden gedekt door structurele baten.

De bepaling van het structureel evenwicht verloopt als volgt:

Totaal van de lasten en lasten van de programma's en algemene dekkingsmiddelen
af: de incidentele lasten en baten per programma en algemene dekkingsmiddelen
Blijft over het totaal van de structurele lasten en baten programma's en algemene dekkingsmiddelen
bij: de structurele verrekeningen met de reserves
Geeft het totaal structureel begrotingssaldo en meerjarenraming

De uitgewerkte tabel voor de bepaling van het structureel evenwicht is hierna opgenomen. Die tabel bevat het voorgeschreven:

- Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma;
- Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Incidentele Lasten / baten

Programma	Toelichting	Lasten 2019	Baten 2019
Totaal exploitatie		11.858.055	-14.034.808
Inhoudelijke Agenda			
	1. Werkagenda Jeugd	130.177	-127.195
	2. Energieakkoord	673.477	-567.966
	3. Lokale ontwikkelingsstrategie LEADER	117.601	-102.032
	4. Transformatiefonds Jeugd	671.300	-2.293.144
	5. Regionale Energie Strategie (RES)	-	-50.000
	6. Bedrijvenstrategie	-	-20.000
RBL			
	7. Subsidieproject gemeente Leiden begeleiding Nuggers en VSV-ers	22.007	-22.007
Overige uitvoerende taken: woonruimteverdeling, verkeer en vervoer			
	8. Regionale en lokale projecten verkeersveiligheid (RPV)	527.191	-527.191
Programma TWO			
	9. Incidentele ophoging budget TWO Jeugdhulp uitvoeringskosten	159.452	-242.000
Frictie en Transitie			
	10. Salarissen boventalligen	89.002	-68.420
Totaal incidenteel exploitatie		2.390.207	-4.019.956
Totaal structureel exploitatie		9.467.848	-10.014.853

Toelichting incidentele baten en lasten / saldo structurele exploitatie:

1. **Werkagenda Jeugd:** Kosten voor het opstellen van de werkagenda Jeugd. Hiervoor is een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangen. Er is sprake van een kleine overschrijding die ten laste komt van het Domein Maatschappij.
2. **Energieakkoord:** Holland Rijnland heeft samen met de gemeenten, Hoogheemraadschap, provincie en Omgevingsdiensten een Energieakkoord opgesteld. De gemeentes hebben € 567.966 bijgedragen, en €63.000 (niet opgenomen in tabel) wordt gedekt binnen de bestaande begroting van Holland Rijnland. Het totale budget bedraagt daarmee € 630.966. Ook de begrote/gerealiseerde uren zijn structureel en niet opgenomen in de tabel hierboven.
3. **LEADER:** Kosten voor projecten in het kader van plattelandontwikkeling, gedekt door een Europese subsidie van de Provincie Zuid-Holland en een aanvullende bijdrage van de gemeenten.
4. **Transformatiefonds Jeugd:** De gemeente Leiden, heeft via het gemeentefonds een extra bijdrage gekregen tbv het transformatiefonds Jeugd. Holland Rijnland voert dit uit, en heeft in 2019 minder kosten gemaakt dan begroot. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld om het overschot van € 1.621.844 in 2019 over te hevelen naar 2020.
5. **RES:** De gemeente Alphen aan den Rijn, heeft via het gemeentefonds een bijdrage gekregen van € 1.258.118 gekregen. In het AB van 30 oktober 2019 is besloten dat Holland Rijnland het RES gaat uitvoeren. In 2019 is € 50.000 opgenomen in de begroting, in 2020 en 2021 in totaal € 1.208.118. Deze middelen zijn reeds vooruit ontvangen. In 2019 zijn nog geen kosten gemaakt voor het RES. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld om het overschot van 2019 over te hevelen naar 2020.
6. **Bedrijvenstrategie:** Het is geld dat door Holland Rijnland bij alle gemeenten is opgehaald naar aanleiding van de opdracht van de provincie Zuid-Holland uit 2018 om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Dit onderwerp was bij de reorganisatie van Holland Rijnland geschrapt. Deze bedrijventerreinenstrategie is in 2019 afgerond op basis van een onderzoek door STEC. Uiteindelijk is de factuur van STEC helemaal betaald door de provincie. Ons voorstel is om dit geld nu in te zetten t.b.v. beïnvloeding van zogenaamde woon-werk-akkoorden. De provincie wil strakker gaan sturen op bescherming van bestaande bedrijventerreinen tegen de hoge druk vanuit de woningmarkt. Holland Rijnland wil een eigen visie ontwikkelen en dat geld dan inzetten om het ontwikkelen van die visie te ondersteunen (bijvoorbeeld procesfacilitatie en onderzoek).
7. **VSV:** Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) heeft een subsidie van de gemeente Leiden ontvangen voor het bieden van extra mogelijkheden in de begeleiding naar onderwijs van Leidse jongeren. De besteding op deze subsidie bedraagt € 22.007. De subsidie is nog niet vastgesteld, en het mogelijk terug te betalen bedrag is toegevoegd aan de overlopende passiva.
8. **RPV:** Kosten voor de uitvoering van regionale en lokale projecten op het gebied van verkeersveiligheid, gedekt door subsidie van de Provincie Zuid-Holland. Het overschot van 2017-2019 is opgenomen als vooruitbetaald.
9. **Budget TWO:** In 2019 was het budget voor de TWO incidenteel € 242.000 hoger. Niet alle extra inkomsten zijn benut. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld het overschot te storten in een te vormen Reserve TWO Jeugdhulp.
- 10 **Frictie:** Salariskosten van boventalligen naar aanleiding van #Kracht15.
- 11 **Het ogenschijnlijke structurele overschot** wordt veroorzaakt doordat er incidenteel een overschot is op het structurele budget voor onder andere de inhoudelijke agenda, budget op de RBL en een overschot bij cofinanciering door een terugontvangst van toegekende middelen uit 2018.

Incidentele mutaties reserves

Reserves	Stortingen	Onttrekkingen
Totaal mutaties in reserves	-	-
Structurele mutaties in reserves		
Totaal structureel in reserves	-	-
Totaal incidenteel in reserves	-	-

Evenwicht structurele lasten en baten

Totaal structurele lasten en baten	9.467.848	-10.014.853
Structureel saldo		-547.005
Structureel evenwicht		Ja

Overzicht per taakveld

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 24; lid 3 d) is de verplichting vastgesteld de jaarrekening een bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld bevat.

Geboekt 2019			Lasten	Baten
Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutaties reserves	0	0
	0.11	Resultaat rekening baten en lasten	2.176.753	0
	0.4	Overhead	3.202.954	0
	0.8	Overige baten en lasten	121.617	-8.250.472
	Totaal		5.501.324	-8.250.472
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	805.007,5	-527.191
	2.5	Openbaar vervoer	74.591,17	0
	Totaal		879.599	-527.191
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	1.014.356	-617.966
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	15.125	-20.000
	Totaal		1.029.481	-637.966
Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.651.064	-939.809
	Totaal		1.651.064	-939.809
Sport, cultuur en recreatie	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	50.000	0
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	926.150	-819.198
	Totaal		976.150	-819.198
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.398.650	-2.768.060
	6.2	Wijkteams	75.269	0
	6.5	Arbeidsparticipatie	96.903	0
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.564.087	-17.978
	Totaal		3.134.909	-2.786.038
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	318.072	-40.000
	8.3	Wonen en bouwen	544.210	-34.135
	Totaal		862.282	-74.135
Totaal		14.034.808	-14.034.808	

Wet Normering Bezoldiging topfunctionarissen publiek en semi publieke sector (WNT)

Openbaarmakingsverplichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze sectoren zijn op basis van de WNT verplicht om bezoldigingsgegevens van topfunctionarissen openbaar te maken. Topfunctionarissen zijn diegenen die behoren tot het hoogste uitvoerende of toezichthoudende orgaan, of de laag daaronder, en in die rol verantwoordelijk zijn voor de gehele instelling of rechtspersoon. Bij gemeenten zijn in ieder geval de gemeentesecretaris en de griffier topfunctionarissen.

Daarnaast moeten bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van andere medewerkers met een dienstbetrekking worden vermeld, zodra de bezoldiging in totaal hoger is dan het bezoldigingsmaximum. Dit geldt ook voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking. In dat geval wordt wel rekening gehouden met het aantal kalenderdagen en in welke deeltijdfactor de functionaris werkt.

Deze verantwoording 2019 is opgesteld op basis van de voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen geldende algemene WNT-maximum van € 194.000. Er zijn er geen bezoldigingen betaald die boven dit wettelijke maximum uitkomen.

Gegevens 2019	
Organisatie	Holland Rijnland
Naam	Bakker L.A.M.
Functie	directeur
Functiegegevens	
aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01-2019 - 31-12-2019
Omvang dienstverband (in fte)	0,89
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.990
Beloningen betaalbaar op termijn	17.346
<i>Bezoldiging</i>	117.336
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	172.660
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2018	
Organisatie	Holland Rijnland
Naam	Bakker L.A.M.
Functie	directeur
Functiegegevens	
aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01-2018 - 31-12-2018
Omvang dienstverband (in fte)	0,89 fte
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.700
Beloningen betaalbaar op termijn	15.880
<i>Bezoldiging</i>	<i>114.580</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.210

Toezichthoudende topfunctionarissen 2019	
Naam topfunctionaris	Functie
H.J.J. Lenferink	Lid Dagelijks Bestuur
A.L. van Kempen	Lid Dagelijks Bestuur
J.W.E. Spies	Lid Dagelijks Bestuur
F.Q.A. van Trigt	Lid Dagelijks Bestuur
B.M.J. Wolters	Lid Dagelijks Bestuur
N. Mol	Lid Dagelijks Bestuur
E.R. Jaensch	Lid Dagelijks Bestuur
F. Spijker	Lid Dagelijks Bestuur
	Lid Algemeen Bestuur
C.J. van Velzen	Lid Algemeen Bestuur
F.J.H. van Zuylen	Lid Algemeen Bestuur
A.M. Noordermeer-Krommendam	Piv. Lid Algemeen Bestuur
L.M.J. Pijnacker	Lid Algemeen Bestuur
J.A. Ringelberg	Lid Algemeen Bestuur
C.H. Langeveld	Lid Algemeen Bestuur
A. van Erk	Piv Lid Algemeen Bestuur

Toezichthoudende topfunctionarissen 2019	
M. Roelofs	Piv Lid Algemeen Bestuur
K.M. van der Velde-Menting	Lid Algemeen Bestuur
P.C. van der Wereld -Verkerk	Lid Algemeen Bestuur
F.M. Schoonderwoerd	Piv Lid Algemeen Bestuur
I.A.A. van der Meer	Piv Lid Algemeen Bestuur
S. Spek	Lid Algemeen Bestuur
C.L. Visser	Lid Algemeen Bestuur
J.W.C. de Mooij	Piv Lid Algemeen Bestuur
F. Zeggelt	Lid Algemeen Bestuur
G. van Gaal	Lid Algemeen Bestuur
M. de Crom	Piv Lid Algemeen Bestuur
M. Schreuder	Piv Lid Algemeen Bestuur
J. Hendriks	Lid Algemeen Bestuur
E. Filemon	Lid Algemeen Bestuur
H. Bos	Piv Lid Algemeen Bestuur
M. van Beek	Piv Lid Algemeen Bestuur
A.G.M. Mesman	Lid Algemeen Bestuur
C.P.M. van der Zwet	Lid Algemeen Bestuur
W.H. Sloodbeek	Piv Lid Algemeen Bestuur
F. Mélotte	Piv Lid Algemeen Bestuur
T. de Kleer	Lid Algemeen Bestuur
I de Ridder	Lid Algemeen Bestuur
C.A.G.M. Egberts	Piv Lid Algemeen Bestuur
A.J. Schrama-van Kessel	Piv Lid Algemeen Bestuur
R.T.P. Brouwer	Lid Algemeen Bestuur
R. ter Hark	Lid Algemeen Bestuur
J.J.J. Beugelsdijk	Piv Lid Algemeen Bestuur
H.W.M. de Jong	Piv Lid Algemeen Bestuur
E. Bus	Lid Algemeen Bestuur
I.J. van Dillen	Lid Algemeen Bestuur
E.H.M. Creemers	Piv Lid Algemeen Bestuur
G.A. Koot	Lid Algemeen Bestuur
J.J. van Doesburg	Lid Algemeen Bestuur
R. Wietsma	Lid Algemeen Bestuur

Toezichthoudende topfunctionarissen 2019	
C.G.J. Breuer	Plv Lid Algemeen Bestuur
B.H.C. Brekelmans	Plv Lid Algemeen Bestuur
M. Volten	Plv Lid Algemeen Bestuur
R. Zoetemelk	Lid Algemeen Bestuur
S. van den Dool	Lid Algemeen Bestuur
G. Zeelt	Plv Lid Algemeen Bestuur
A. Deuzeman	Plv Lid Algemeen Bestuur
A. Bakx	Lid Algemeen Bestuur
R.F. Bouter	Lid Algemeen Bestuur
E.G.E.M. Bloemen	Plv. Algemeen Bestuur
R.W. Onderwater	Plv. Algemeen Bestuur

Tabellen 1b, 1c, 1e, 1f en 2: deze categorieën waren over 2019 niet van toepassing.

Tabel 3: Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Besluit

Het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland;

gezien de rekening van lasten en baten van het samenwerkingsorgaan over het jaar 2019;

gelet op artikel 197 en volgende van de gemeentewet;

b e s l u i t:

De jaarrekening 2019 vast te stellen met een voordelig resultaat van

Over de bestedings- en dekkingsvoorstellen separaat te besluiten.

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland in de vergadering van 24 juni 2020.

L.A.M. Bakker
secretaris

H.J.J. Lenferink
voorzitter

Bijlagen

Subsidies

Verantwoording CVV

Het bedrag van de subsidie CVV dat niet is uitgegeven wordt in 2019 terug betaald aan de Provincie Zuid-Holland.

Subsidie verstrekker	Project omschrijving	Subsidie toekenning 2019	Ontvangen bedrag in 2019	Nog te ontv.	Uitgaven 2019	Verschil uitgaven 2019
Provincie Zuid-Holland						
	Bijdrage CVV 2019	300.000	275.229	24.771	272.857	27.143
	Voorschot kosten beheersorganisatie CVV 2019	45.000	37.190	7.810	45.000	-
	Totaal	345.000	312.419	32.581	317.857	27.143

Projecten cofinanciering

Project omschrijving	Subsidie project	Subsidie toekenning	Toegekend bedrag 2019
Cofinanciering			
	Instrumentation for Space (LiS)	25.000	25.000
	5G Fieldlab (TU Delft)	100.000	100.000
	Onderwijsbus (Stichting Innovatiecentrum Energie)	100.000	100.000
	Cultuur om de Hoek	50.000	50.000
	Totaal	275.000	275.000

In 2019 is de in 2018 toegekende subsidie Topsurf van 99.825,- ingetrokken en terugontvangen

